

ŽIVOT

INTERVJU Muftija Aziz ef. Hasanović: Hrvatska je jedna od rijetkih zemalja gdje je međureligijski dijalog dio svakodnevice

MUFTIJA AZIZ HASANOVIĆ I KARDINAL JOSIP BOZANIĆ / FOTO: ŽARKO BAŠIĆ/PIXSELL

Tko su nevidljivi ljudi čija glad vrišti u koloni čekajući red za topli obrok u Pučkoj kuhinji na zagrebačkom Svetom Duhu? Kako je ta glad toliko glasno zavapila da su se naizgled nespojivi udružili i zajedno surađuju u borbi protiv siromaštva? Je li moguće ekumensko i međureligijsko zajedništvo po pitanju suradnje oko skrbi za one najpotrebitije u društvu u kojem živimo? Pučka kuhinja na Svetom Duhu dokaz je da je sve moguće. Portal Hrvatske katoličke mreže u pet dijelova zaokružuje priču u kojoj se nalaze korisnici pučke kuhinje, voditelji, volonteri, donatori te predstavnici nekih kršćanskih te drugih religijskih zajednica u Republici Hrvatskoj. Svi navedeni imaju zajednički nazivnik – borba protiv siromaštva. Donosimo intervju s dr. Azizom ef. Hasanovićem, predsjednikom Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj, o međureligijskim stavovima u rješavanju pitanja siromaštva tragom nauka pape Franje i njegove enciklike *Fratelli tutti*.

16.12.2022. / 09:11 / Branimir Gubić

1. Koje su dodirne točke među religijama koje papa Franjo neprestano naglašava u ideji sveopćeg bratstva, posebice u enciklici *Fratelli tutti*? Postoji li u Kuranu ideja o ljudskom bratstvu?

Usudim se kazati da je enciklika pape Franje dobrim dijelom inspirirana Poveljom o ljudskom bratstvu koju su potpisali papa Franjo i dr. Ahmed Tayyib u kojoj je na nekoliko mjesta spomenuo susrete i izrazio svoju opredijeljenost za jačanje svih veza koje će doprinijeti zajedništvu. Ideja ljudskog bratstva koja se proteže Kur'anom nalazi se i u samoj Povelji tako da svi zainteresirani se mogu s njom i upoznati.

2. U pluralističkom društvu u kojem živimo potrebno je pronaći dodirne točke koje nas kao braću ujedinjuju – to su svakako briga za dobro drugoga i borba protiv siromaštva. Je li socijalno prijateljstvo i sveopće bratstvo o kojima govori enciklika *Fratelli tutti* realno i moguće? Postoje li konkretni primjeri koji to dokazuju?

Stara poslovice kaže da se na muci poznaju junaci, a mnogi u našem okruženju vape za pomoći. Biti junakom uzvišeni je ideal od pamtivijeka i teško je naći nekoga tko se ne bi rado okitio ovom titulom. Povijest cijeni i pamti one koji su prema slabijima i potrebitima ukazivali milost i pomagali im i to je zajedničko svim dobrim ljudima, a da je većina dobra kazuje nam nedavno iskustvo potresa ili pandemije kada su se velike mase ljudi organizirale i pružale pomoć onima kojima je bila potrebna i to su pravi junaci današnjice. Svakako, na tragu pitanja, nije postojao nikakav zazor niti trvenje već su u fokusu bili potrebiti što je možda i najbolji pokazatelj koji govori u prilog tvrdnji, ne samo da je moguće, već da je socijalno prijateljstvo i bratstvo nama urođeno i dio nas samih samo nam valja te osjećaje i vrijednosti njegovati kako ne bi korov zla nadvladao ljepotu i ugušio stablo dobročinstva koje nas sve povezuje. A što više ljude poveže nego zajedništvo u nevolji, to je pokazao i rat, a i mirnodopska iskušenja. Veze koje nastanu u ovim okolnostima jednostavno su neraskidive i zato je papa Franjo to precizno i istinito potvrdio.

3. Biste li se složili da je bratstvo prije svega stav: od početka smo braća i sestre, djeca Stvoriteljeva? Bismo li se trebali pitati: „Tko je moj brat?“, ili je pravo pitanje: „Što mogu učiniti za bližnjega?“

Naše je samo ono što udijelimo i to je ono što će nas od dobra čekati na Sudnjem danu. Sve ostalo će ostati iza nas i time će se služiti netko drugi. U konačnici, vjera nam nalaže da pogreške popravljamo odmah dobročinstvom, da se za svaku grešku iskupimo udjeljivanjem milodara, pomaganjem drugima, to nas veže, ako smo iskreni vjernici, i upućuje jedne na druge bez razlike tko smo i odakle smo. Braća i sestre su svi, a što su nam fizički bliži to je naša odgovornost prema njima veća, tako je susjed bliži od rođenog brata ili sestre i zato moramo čuvati njihova prava, dostojanstvo i sve što je potrebno da bi se čovjek osjećao čovjekom i voljenim bićem. Sigurno je jedno, dokle se budemo pitali što možemo učiniti i ustrajavali na dobru, dobrim će nam se i vratiti jer i dobročinstvo je zaraza kao što je slučaj s negativnim pojavama. Zato je bitno da zdrav pristup dobročinstva prevlada i za to se treba boriti.

4. Jedna od ključnih tema koje Papa naglašava je bratstvo koje se prepoznaje u „nevidljivim“ ljudima: beskućnicima, migrantima i dr., ali i u vjerskim vođama: patrijarsima, imamima i dr. Postoji li bratstvo među „nevidljivim“ ljudima, ali i vjerskim vođama?

Jedne ujedinjuje potreba i nužda, druge univerzalne vrijednosti koje nam je Bog Uzvišeni objavio i koje su nam svima zajedničke. Međutim, i među jednima i drugima mogu se naći oni koji odudaraju od ovog pravila. I dok kod potrebitih teško možemo utjecati, kod vjerskih vođa možemo što svi zajedno i činimo kako bi se ostvarila Božja volja i propisi. Naravno, vrlo su rijetki slučajevi onih koji ne razumiju ili su nedovoljno svjesni potrebe drugih i to je ono što daje snagu za nastavak zalaganja za osobe u potrebi i međusobno hrabrenje i suradnju na ovom putu.

5. Je li Vam poznata suradnja, dijalog, međusobno poštivanje i uvažavanje koje se ostvaruje u Pučkoj kuhinji na Svetom Duhu? Ona je naime postala mjesto međureligijskoga djelovanja.

Svakako, to je jedan od brojnih svijetlih primjera kako se odnosi prema osobama u potrebi, a isto tako i kako možemo zajedno dati doprinos za realizaciju ovog humanog i plemenitog projekta. Primjerice, kad god smo u mogućnosti pošaljemo meso za ovu kuhinju, ali i u druge i sukladno potrebama, i nećemo na tomu stati. Važno je osvještivati status ljudi u potrebi i dati priliku drugima da se uključe u pomaganje. Tako će radost osjetiti i veći broj osoba u potrebi kao i oni koji su u njeno pružanje uključeni.

6. U izazovnom vremenu obilježenom pandemijom i nedavnim potresima, važno je prepoznati i isticati dostojanstvo svakog čovjeka težeći prema sveopćem bratstvu među svima, jer smo – kako Papa naglašava – „suputnici koji dijele isto tijelo, djeca iste zemlje koja je naš zajednički dom, svaki pojedini s bogatstvom svoje vjere ili uvjerenja, svaki pojedini sa svojim glasom, svi kao braća!“ Jesu li kršćani i muslimani u vremenu pandemije i potresa, unatoč neminovnim vjerskim različitostima, bili na istoj strani u borbi protiv gladi i siromaštva?

Možda najbolje to pokazuje koordinacija koja je postojala između vjerskih zajednica i institucija Države, Hrvatskog Crvenog križa, Caritasa i mnogih drugih uključenih u pomaganje. Primjerice, naša zajednica je koordinirala Svjetsku muslimansku ligu Rabitu, Republiku Tursku i njene ustanove, državu Katar i brojne druge i svi su poslali pomoć koja je završila direktno potrebitima putem nadležnih državnih institucija, ne preko nas, jer jedini kriterij kojim se vodimo su ljudi u potrebi. Tu prestaje bilo kakva diferencijacija ili podjela i taj pristup je bio obostran i na njega sam ponosan i zahvalan svima. Samo tako možemo graditi društvo i čuvati ono što nam je zajedničko, a to je dobročinstvo. Nikad se nismo složili u nečemu što je loše, a u pružanju dobra smo uvijek bilo na istoj strani i to je velika snaga našeg društva.

7. Je li međureligijski dijalog ideja ili konkretna stvarnost koja postoji i koju žive kršćani i muslimani u Hrvatskoj?

Hrvatska je jedna od rijetkih zemalja gdje je međureligijski dijalog dio svakodnevice i nije usiljena poštapalica marketinškog karaktera koja treba zamazati oči nekome ili nas lažno predstaviti u dobrom svjetlu. Kad god postoji potreba, a razloge za susrete nalazimo stalno, mi se okupljamo i razgovaramo, kako unaprijediti postojeće stanje, ima li kakvih otvorenih pitanja i slično. Imam osjećaj da dijelimo isti pristup, odnosno da svi zajedno tragamo za odgovorom na pitanje možemo li bolje i to nas vodi u nova postignuća na dobrobit svih i na tom putu se ne smijemo umoriti.

8. Osim međureligijskih tema, *Fratelli tutti* obuhvaća i teološke, sociološke, političke, ekonomske i migracijske teme. Koje su teme od jednake važnosti i za muslimane i za kršćane koji žive u Hrvatskoj?

Sve teme koje se spominju u *Fratelli Tutti* su važne, neke u većoj, a neke u manjoj mjeri relevantne za nas u Hrvatskoj, ali definitivno ako bismo nemarno se postavili prema njima, mogle bi sve postati nam relevantne iako smatramo da smo neke procese apsolvirali. Za nas je posebno važno sačuvati širinu razumijevanja i međusobnog uvažavanja te poštivanja različitosti. Postojeće razlike su naša snaga jer ih konstruktivno koristimo i predstavljamo. Migracije su velika tema, što zbog ratova, što zbog ekonomije i klimatskih promjena. One su naša sadašnjost i vjerojatno naša budućnost i nema naznaka da se radi o prolaznom trendu. Kako ćemo se nositi u budućnosti s ovim izazovima je do nas kao društva. Do sad smo dobro na njih odgovorili, ali potrebe bi u budućnosti mogle biti i veće. Zato nam je važna integracija onih koji će dolaziti kako bismo sačuvali sve ono dobro što našu državu i društvo krasi.

9. Što biste poručili svim kršćanima i muslimanima koji žive i brinu o zajedničkom domu? Ovaj dom, ovu zemlju, ovu državu, ovaj grad... dijelimo kao braće i sestre.

Sve navedeno predstavlja veliku granu na kojoj svi sjedimo, moja poruka bi bila da se zajednički potrudimo da i korijen (naše zajedničko ishodište i porijeklo) i šuma (svijet u kojem živimo) i stablo (naše društvo), a i grane (naše razlike) budu što zdraviji kako bismo opstali. Sve je lakše u slozi i zajedništvu, ostalo vodi u propast.

10. Koliko su važni susreti među vjerskim vođama na kojima je moguće otkrivati nove putove rješenja na dobro svih ljudi? Koliko se odazivate takvim susretima i koliko molitva može pomoći ostvarivanju kakvog-takvog jedinstva koje je Božji dar?

Susreti vjerskih vođa, ovdje posebno mislim na susrete papa Franje i dr. Ahmeda Tayyiba i predstavnika svih vjerskih zajednica su jedini tračak nade danas. Vidimo da je svijet u jednoj vrlo opasnoj fazi svoga postojanja i da glas razuma sve teže dopire do onih koji donose odluke. Štoviše i vjera se zloupotrebljava, pa je važno makar za početak vjeru staviti u službu zbog koje postoji, a to je služba dobra i zbližavanja ljudi i postaviti univerzalne vrijednosti za traženje rješenja. Redovno sam na svim skupovima, nedavno sam bio u Kazahstanu s papom Franjom i dr. Ahmedom Tayyibom i predstavnicima svih vjerskih zajednica iz cijelog svijeta. Osjeti se taj nužni vapaj poziva za mirom i mirnim rješenjima nesuglasica. Ako to ne uspijemo, da vjeru upotrijebimo u službu dobra, ako istrošimo povjerenje, onda ostaje samo da se pomolimo.

Članci objavljeni u sklopu projekta: Glad „nevidljivih” ljudi (međureligijsko i ekumensko zajedništvo i suradnja u borbi protiv siromaštva):

[Glad „nevidljivih” ljudi – pročitajte iskustva i životne priče korisnika Pučke kuhinje na Svetom Duhu koje vas ne mogu ostaviti ravnodušnima](#)

Pučka kuhinja na Svetom Duhu dokaz je da su međureligijsko zajedništvo i suradnja u borbi protiv siromaštva mogući

EKUMENIZAM NA DJELU Katolici, pravoslavci i protestanti volontiraju zajedno na jednom mjestu

Autor: Branimir Gubić, novinar Hrvatske katoličke mreže (branimir.gubic@hkm.hr)

* Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Ključne riječi: Glad "nevidljivih" ljudi

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2022 Hrvatska katolička mreža